

การจัดกลุ่มพื้นที่ทางตะวันตกของประเทศไทยที่มีภูมิอากาศคล้ายคลึงกัน

นงศันดา อุประสิทธิ์วงศ์ (2540)

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมีผู้นำข้อมูลข่าวสารอุตุนิยมวิทยาไปใช้ประโยชน์มากขึ้น โดยข่าวสารที่กรมอุตุนิยมวิทยาเผยแพร่สู่ประชาชน ส่วนใหญ่เป็นระดับภาค ซึ่งการแบ่งภาคของประเทศไทย ทางอุตุนิยมวิทยาแตกต่างจากการแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์ อันเป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางของประชาชน จึงก่อให้เกิดปัญหาเข้าใจไม่ตรงกันเสมอ โดยเฉพาะพื้นที่ทางตะวันตกของประเทศไทย เป็นส่วนที่มีความแตกต่างมากที่สุด เพราะการแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์จัดแบ่งให้เป็นภาคตะวันตก แต่การแบ่งภาคทางอุตุนิยมวิทยาไม่มีภาคตะวันตก การวิเคราะห์ในครั้งนีจึงเลือกจังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ทางตะวันตกเป็นพื้นที่ศึกษา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) 3 วิธี คือ Single Linkage, Complete Linkage และ Ward's Minimum Variance ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้เทคนิคการจัดลำดับชั้น (Hierarchical technique) สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลภูมิอากาศที่สำคัญ คือ ปริมาณฝน อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ ซึ่งเฉลี่ยในคาบเวลาระยะยาวตั้งแต่เริ่มมีข้อมูลจนถึง พ.ศ. 2540 โดยใช้ข้อมูลรายปีสำหรับการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม และใช้ข้อมูลรายเดือนสำหรับการวิเคราะห์รูปแบบภูมิอากาศ จากผลการวิเคราะห์การจัดกลุ่มพบว่าจังหวัดเพชรบุรีกับประจวบคีรีขันธ์มีภูมิอากาศคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยสามารถจัดได้เป็นกลุ่มแรกในขั้นที่ 1 ทั้ง 3 วิธี จังหวัดแม่ฮ่องสอนกับตากมีภูมิอากาศคล้ายคลึงกันมาก รองลงไปโดยสามารถจัดกลุ่มได้ในขั้นที่ 2 ทั้ง 3 วิธี สำหรับจังหวัดกาญจนบุรีกับราชบุรีจัดเป็นกลุ่มได้ในขั้นที่ 3 เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Complete Linkage นอกจากนี้พบว่าการจัดกลุ่มทุกจังหวัดเข้าด้วยกัน ในขั้นสุดท้ายของทุกวิธีมีความคลาดเคลื่อนสูง สำหรับการวิเคราะห์รูปแบบภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดที่จัดด้วยวิธี Complete Linkage คือกลุ่มจังหวัดเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มจังหวัดแม่ฮ่องสอน-ตาก และกลุ่มจังหวัดกาญจนบุรี-ราชบุรี ปรากฏว่ามีสภาพอากาศคล้ายคลึงกันมากภายในกลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่ามีสภาพอากาศแตกต่างกัน การวิเคราะห์ในครั้งนีแสดงผลที่สนับสนุนการแบ่งภาคทางอุตุนิยมวิทยาเป็นอย่างดี และหากนำไปเป็นพื้นฐานเพื่อประยุกต์ใช้ ในการศึกษาการแบ่งเขตภูมิอากาศ (climate zone) ของประเทศไทยจะมีประโยชน์ต่องานวิชาการ ด้านภูมิอากาศและอุตุนิยมวิทยาเป็นอย่างมาก